

Prædiken til 4. søndag i advent

Joh. 1, 19-28

Er Jesus Kristus, som Johannes taler så forjættende om i dagens tekst, værd at vente på? Vil han opfylde vores forventninger, vise sig større, bedre og anderledes end vores mest håbefulde drømme? Vil han overgå alt, hvad vi hidtil har mødt, gøre os stumme af forbavselse? Vil han vække en undren i os, som vi aldrig før har oplevet? De folk, der den dag hørte Johannes forklare sig over for præsterne og levitterne, må have fået noget at tænke over, da den store, stærke, bulldrende mand afslørede, at han kun var en sølle budbringer for et menneske, som verden aldrig har set mage til. ”Jeg døber med vand; midt iblandt jer står en, som I ikke kender, han, som kommer efter mig, og hans skorem er jeg ikke værdig til at løse”.

Johannes, der kan tordne, så flodens vand kommer i oprør og så folk farer forskrækket sammen, mener selv, at han i forhold til den, der kommer, er nul og niks. Men er han, der kommer, værd at vente på? Kan vi være sikre på, at han ikke vil skuffe os og gøre alle vores forventninger til skamme? Vi kan ikke lade være med at spørge. Vi har en indbygget målestok, som behårdt vurderer, om varen passer til deklarationen, om personen lever op til sit ry, om det, vi venter os, bliver

indfriet eller efterlader os desillusionerede. Problemet med den slags målestok er, at den ikke tåler udsving. Den er ikke gearret til at måle det, vi ikke kender. Og det gælder inden for alle livets forhold. Det er derfor, så utrolig mange mennesker bliver skuffet i julen. Vi synes ikke, at vi får det, vi forventer, hverken når det gælder gaver, omsorg, hjælp eller hygge. Manden køber en gryde til kvinden, der ønsker sig et par ørenringe, forældrene køber bøger til børnene, der ønsker sig computerspil. Den gamle mor får et par varme uldsokker, selv om hun langt hellere vil have et par smarte nylonstrømper. Den gamle tante får ikke alle de julekort, hun mener, hun bør få. Den ene ægtefælle står hele tiden med hænderne i opvasken, mens han eller hun drømmer om hjælp. Og sådan er der utallige skuffelser i løbet af julen, som derfor nogle gange udvikler sig til en af de mest stressende perioder i hele året. På intet andet tidspunkt af året har vi så store forventninger til hinanden og os selv. Ingen andre måneder stiller så håndfaste krav til lykkefølelsen.

I julen håber vi så intenst på noget ganske bestemt, og når det går anderledes, melder skuffelsen sig uvilkårligt, og så er det plud-

selig, som om der ikke er noget ved noget. Glansen går af festen, og man får den tanke: Er julen overhovedet værd at glæde sig til? Ja, det kan diskuteres, men spørgsmålet er, om det ikke er forventningerne, der er noget galt med? Det kunne være, at forventningerne skulle justeres til virkeligheden. Det kunne være, at de skulle tilpasses det, som julen i bund og grund handler om. Det kunne ligefrem være, at vi skulle gå så vidt som til at lægge ordet forventning væk og erstatte det med ordet længsel.

Det faldt mig ind for ganske nylig, da jeg helt tilfældigt faldt over et gammelt julehæfte fra 1947 med titlen ”Julegæsten”. Hæftet, som er næsten 70 år gammelt, er gulnet og slidt. Flere af siderne er krøllede og plettede som bevis på, at det har været igennem mange hænder. Der er mange fine og rørende fortællinger i hæftet, og en af dem bed sig fast. Det er et lille digt af digteren Grethe Heltberg, to år efter, at 2. verdenskrig sluttede. Digtet er præget af, at mørket endnu ikke har fortaget sig, og at angsten endnu ikke har sluppet sit tag. Digtet hedder ”Fred på jord”, og det formår i løbet af sine 7 korte strofer at indfange julens inderste kerne og betydning. Jeg citerer:

Der stiger et råb mod himlen
en længselsfuldt tonende klage
en hjælpeløs bøn om fred på jord
i mørkets utrygge dage.

Som skygger vi færdes på jorden
med sind, der blev kolde og hårde
men dybt i vort hjerte lever en bøn:

vi længes, vi længes så såre.

Vi længes mod lys og mod godhed
vi famler os frem i blinde
vi søger en lykke, vi ejed engang
og ikke mere kan finde.

Men se, når mørket er sortest
og mennesket allermest ene
da brydes natten af lysende håb
som blomster der brister af grene.

Da lyder det glade budskab
om barnet, det nyfødt svage
der kommer til os med fred på jord
og lys i de mørke dage.

Om livets evige under
hvorfra vi på ny skal få styrke
at kærlighed og uselvished
har magt over angst og mørke.

Så lad os da takkende tage
mod julens forjættede nåde
thi da tør vi tro, at fred på jord
i alle hjerter må råde.

Det er et meget stemningsfuldt digt, der helt præcist udtrykker, hvorfor julens budskab er så nødvendigt for os, men i stedet for at tale om forventninger bruger digteren ordet længsel. Og det er helt genialt, for mens forventninger er så konkrete og håndfaste, og udspringer af vores egne forestillinger, er længsler langt mere udefinerbare, de mærkes som et savn, som en uro, de er hjertets tavse bøn om bedre tider, lys og lykke. Længslerne har vi sjældent styr over, de

dukker bare op som et tegn på, at alt ikke er, som det skal være, at der er noget, vi mangler. Digteren beskriver, hvordan folk kun to år efter befrielsen stadig befinder sig i et uigennemtrængeligt mørke og derfor længes så usigeligt meget efter lys og godhed og en lykke, som er gået tabt i krigens rædsler. Som svar på den længsel bliver det jul, barnet i stalden, Guds søn, fødes og bliver et opløftende, stjernetindrende tegn på, at kærlighed og uselvished er stærkere end frygt, mørke og ensomhed.

Vi taler om forventninger, digteren taler om længsler. Vi taler om noget, vi ønsker os, hun beskriver et hulrum indeni, der kalder på fylde. Der er stor forskel på forventningen og længslen. Forventningen kræver, mens længslen bønfalder. Længslen ved ikke helt præcist, hvad den længes efter, men i samme øjeblik den stilles, sænker freden sig og det utrygge hjerte får ro.

Vi længes mod lys og mod godhed
vi famler os frem i blinde
vi søger en lykke, vi ejed engang
og ikke mere kan finde.

Men se, når mørket er sortest
og mennesket allermest ene
da brydes natten af lysende håb
som blomster der brister af grene.

Da lyder det glade budskab
om barnet, det nyfødt svage
der kommer til os med fred på jord
og lys i de mørke dage.

Om livets evige under

hvorfra vi på ny skal få styrke
at kærlighed og uselviskhed
har magt over angst og mørke.

Er han virkelig værd at vente på, denne Kristus? Er han svaret på vore længsler? Det kommer selv sagt an på, hvad vi længes efter, men hvis vi som digteren længes mod lys og godhed, og vis mig den, der ikke gør det, bliver vi ikke skuffet. Kristus kommer med både det ene og det andet. Han kommer med kærlighed og uselviskhed, og besejrer angsten og mørket og ensomheden. Så, ja, han er al venten værd. Amen

Henriette Bacher Lind

Skt. Nicolai, Kolding

Salmer:

74, 450, 91, 441, 86, 90

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk